

DE BIJZONDERE WOORDEN VAN GIOIA

Enrico Galiano

(door Catuja Luna Beunen)

OVER DE AUTEUR

Enrico Galiano is docent op een middelbare school in Noord-Italië, en stond in 2015 op de lijst van de honderd beste docenten in Italië! Op facebook zette hij de pagina 'Cose de prof' op (lerarencaken), hiermee heeft hij meer dan tien miljoen views. Hij organiseert ook poëziefashmobs voor en door jongeren. 'Sterker dan elk afscheid' is ook door hem geschreven.

– Lees zeker het gesprek met de schrijver achteraan in het boek!

1. HET VERHAAL

Samenvatting

Gioia Spada is iemand die niet vaak lacht, weinig zegt en door iedereen raar wordt aangekeken. Thuis is geen thuis door ouders die vaker dronken dan niet op de zetel hangen en constant ruzie maken. Wanneer ze s'avonds laat tijdens een ruzie van thuis wegloopt en bij de verlaten BarA Lo ontmoet, verandert haar leven. In hem vindt ze iemand die de "...juiste vragen weet te stellen, vragen waarop je de antwoorden al jaren klaar hebt, zonder dat je het wist." (p.34). Lo is een mysterie, zijn echte naam verzwijgt hij, ze zien elkaar enkel s'nachts en hij kan soms heel kwaad worden als het over zijn ouders gaat. Nadat ze seks hebben op het dak van een appartementsgebouw verdwijnt hij plots; vol woede en ongeloof gaat ze naar hem opzoek. Zijn echte naam blijkt Luca te zijn en hij zou tien maanden geleden zelfmoord hebben gepleegd. Even is er twijfel of ook hij enkel in haar verbeelding bestaat of echt nog leeft. Na weken vind ze hem, levend en wel, terug in het huis van de oude meneer Breda (vroegere eigenaar van BarA), en hoort waarom Lo zich verborgen houdt. Hierna hoort ze ook het verhaal langs vaders kant en blijkt Lo aan een ziekte 'PAS' te lijden waardoor hij de werkelijkheid in zijn hoofd wat heeft verdraaid. Ze vertelt de ouders dat Lo nog leeft (goed wetend dat ze hem hierdoor kwijt zal raken) en hij wordt opgenomen. Hij wordt beter, maar neemt de benen tijdens een bezoekje aan Firenze samen met zijn ouders. Hij neemt afscheid van Gioia in een brief met de boodschap dat hij deze keer voorgoed gaat verdwijnen naar Ierland. Uiteindelijk komt hij toch naar haar terug, een hoopvol en open einde.

– Wat vinden de lezers van het einde? Hoe hadden ze het liever gezien?

– Hadden zij verteld dat Lo nog leefde? heeft Gioia hier goed aan gedaan?

Personages

Gioia: is het **buitenbeentje** op school, daar wordt ze 'neverajoy' genoemd. Doorgaans trekt ze hier zich niet veel van aan. Ze trekt **foto's** van mensen langs achter omdat deze zo eerlijker zijn, met de foto 'the funeral' wint ze een wedstrijd op school en gaat zo tegen de vooroordelen van haar klasgenoten in. Is een heel **wijs** personage. Houdt van **onvertaalbare woorden**.

- Herkennen ze zichzelf in Gioia ?
- Leeft Gioia te veel in haar fantasie ?
- Ze heeft een problematische thuissituatie, kan dit een verklaring zijn voor bepaald gedrag?

Tonia: denkbeeldige vriendin van Gioia die zegt waar het op aan komt en voor voldoende humor zorgt. Gioia heeft hele gesprekken met haar, is eigenlijk een personage op zichzelf. Tonia geeft de tegenstrijdigheden in ieder mens een fysiek karakter.

“Bereid je er maar vast op voor, want op jouw leeftijd komt het vaak voor dat de stemmen in je liedjes gaan zingen die je helemaal niet mooi vindt. Laat ze vooral hun gang gaan, jaag ze niet weg, want die liedjes vertellen wezenlijker dingen over jezelf dan wie ook!” (p.106)

- Zien ze Tonia als een symptoom van eventuele mentale problemen?
- Het is een manier om met de werkelijkheid om te gaan. Hoe gaan de lezers zelf met de werkelijkheid om? Zien ze het nut van Tonia?

Lo/ Luca: neemt van elke belangrijke plek in zijn leven een steen mee en steekt die in een potje dat hij altijd bij zich heeft. Hij gaat vaak darten buiten bij BarA. Zijn echte vader is gestorven voor zijn geboorte, Lo heeft zich afgezet van zijn ‘nep’ vader. Nadat hij van het balkon valt (per ongeluk) is hij ervan overtuigd dat zijn vader hem iets wil aandoen en hij ensceneert daarom zijn zelfmoord. Dankzij Gioia kan hij zijn problemen onder ogen zien en vindt hij rust.

“En daarom is dit dus mijn afscheidsbrief voor jou. Om je te bedanken dat je me de mooiste momenten van mijn leven hebt bezorgd en genoeg steentjes hebt uitgestrooid om misschien niet de weg naar huis, maar in elk geval een weg te vinden die ik kan nemen.” (p.402)

- Wie is je vader? Degene die je heeft verwekt of degene die je heeft opgevoed?
- Hadden zijn ouders hem eerder moeten vertellen wie zijn echte vader was? Zijn moeder vertelt het hem terwijl Lo al ziek is, had ze dit niet moeten doen?
- Hij wil Gioia niet meenemen in zijn duisternis, kunnen de lezers dit snappen? Hoe denken zij er over?

Meneer Bove: filosofie leerkracht. Gioia stelt hem elke dag een ‘filosofische vraag’, hij is zeker één van de belangrijkste volwassenen in het leven van Gioia. Een echte oude wijze man met het hart op de juiste plaats.

- Wat vinden de lezers van dit personage? hebben zij iemand in hun leven aan wie ze zulke vragen kunnen stellen?

Gemma (oma): kan niet meer spreken en ligt altijd op bed. Gioia houdt van haar en vertelt haar veel.

“Sinds een paar dagen heeft Gioia voor ze naar school gaat het ritueel om Gemma, wanneer ze haar in haar kamertje een goedemorgenkus geeft, in de ogen te kijken en te vragen : ‘Vandaag?’ Ze is ervan overtuigd dat ze vroeg of laat iets zal zeggen of een teken zal geven. En dat op die dag Lo weer zal opduiken en ze de draad weer kunnen oppakken.” (p.220)

- De dag dat Gemma knikt, ontdekt Gioia waar Lo zich bevindt, toeval?

“Die rimpels zijn straten, reizen, vergissingen. En hoe meer rimpels, hoe meer levend dat gezicht heeft. Gioia zit daar vaak – want ze heeft vaak de behoefte zich te ontspannen als ze thuis is – en dan volgt ze het spoor van de groeven in die huid, wandelt erdoorheen en probeert zich voor te stellen hoeveel lachbuien, tranen en pijn en geluk het kostte om ze te vormen, het zijn net bergketens die zich aftekenen aan de horizon, het zijn ijkpunten in het landschap, aanwijzingen, kaarten en als ze er maar een paar tellen naar kijkt, weet ze waar ze heen moet en wat ze moet doen, wie ze is en waar haar plek is.” (p.34)

Giovanna : eigenares van BarA, wordt een **vriendin** van Gioia en helpt haar bij het vinden van Lo.

- Ze is eerlijk – bijna grof – een beetje als Tonia; Hadden de lezers de vriendschap zien aankomen of is dit onrealistisch?

- Zou op termijn Tonia door Giovanna vervangen kunnen worden?

Stijl

Het boek is verdeeld in vier delen, elk deel focust op een stuk van het verhaal. In deel 1 ontmoeten we Lo en ontstaat hun relatie. Deel twee focust op hem vinden en de verwarring over wat er nu precies aan de hand is. In deel drie nemen ze afscheid van elkaar en in de finale vinden ze elkaar terug. Het boek is heel **filosofisch en poëtisch**. Het wordt vanuit Gioia's standpunt verteld, weliswaar in de derde persoon. Er komen vaak woorden in die niet te vertalen zijn en waar een zinnetje uitleg over wordt gegeven. Achteraan vinden we een woordenlijst.

- Wat vinden de lezers van de onvertaalbare woorden?
- Stemt het boek tot nadenken? waarom wel / niet?
- Laat de lezers een onvertaalbaar woord kiezen dat ze leuk vinden, of laat ze er zelf een zoeken. Waarom kiezen ze dat?

2. VERWERKING

Thema liefde

“De mensen die liefhebben, die oprecht liefhebben, die zijn gezond, de enige gezonden in een wereld vol gekken.” (p.409)

- Wat vinden ze van deze stelling?
- Hoe ervaren ze liefde?
- Wat vinden ze van de relatie tussen Gioia en Lo?

Thema jezelf vinden

“Soms kun je, als je jezelf verliest, jezelf misschien niet in je eentje vinden. Misschien werkt het dan zo dat je moet toelaten dat iemand je vindt. Jij hebt mij toen gevonden, en wie weet, misschien heb ik ook jou gevonden.” (p.385)

“Nu ontdekt Gioia Spada, terwijl ze haar flanellen blouse rechttrekt voor de spiegel, voor de eerste keer in haar leven dat het soms ook heel mooi kan zijn om jezelf niet te herkennen.” (p.103)

- Hoe denken de lezers hierover?

Thema anders zijn

“Bizar hoe mensen plotseling veranderen als ze weten dat het allen tegen één is.” (p.120)

- Hebben ze ervaring met zo'n situaties? Hoe denken ze erover?
- Geeft het boek inzichten die ze eerder niet hadden?
- “de enige manier om je niet door anderen te laten neerhalen is om jezelf boven hen te plaatsen.” (p.141)
- Gioia doet dit door de fotowedstrijd te winnen. Hoe zouden de lezers het doen? Zijn ze het eens met deze stelling?

“Bang dat het om je beter te voelen haast verplicht is om deel uit te maken van een groep, bij een kring te horen, lid te zijn van een exclusieve club. Kan iemand zich niet simpelweg beter voelen in zijn ééntje?” (p.102)

“Op een goede dag besloot ze : goed, als ze me nemen zoals ik ben, oké, zo niet, het zij zo. Het werd het zij zo.” (p.21)

- Is dit dapper of net niet?

“Als er een ranglijst bestond van vragen waar mensen met een leugen op antwoorden, zou ‘Hoe gaat het met je?’ zeker op de eerste plaats staan. Niemand antwoordt helemaal eerlijk op de vraag ‘Hoe gaat het met je?’” (p.235)

- Gioia kan absoluut niet tegen de schijn, hoe ervaren de lezers dit?

Fragmenten

“Bedenk in elk geval : we laten ons allemaal bedriegen, altijd, elke dag. Maar je kunt je beter laten bedriegen door te veel licht dan dor het donker.” (p.176)

“De meeste discussies tussen haar ouders gaan gewoonlijk over het volume, in deze volgorde : zij zegt tegen hem (of hij tegen haar) dat hij schreeuwt, de ander antwoordt dat dat niet zo is, een daarbij gaan ze allebei steeds harder praten. Dus al schreeuwen ze in het begin misschien niet, het draait er altijd op uit dat ze dat wel doen.” (p.29)

“Van het ene op het andere moment is Lo letterlijk een ander mens geworden. Zijn ogen staan dof, er hangt een sluier van woede voor, zijn wangen zitten onder de grote, rode vlakken en zijn stem is rauwer, dieper, alsof hij plotseling een paar jaar ouder is.” (p.111)

“De ontdekking dat ze niet anders is. Gioia voelde zich al haar hele leven anders. Ontdekken dat ze precies hetzelfde is als alle anderen , is voor haar zoiets als meedoen aan een poëziewedstrijd, denken dat je het mooiste en origineelste gedicht ter wereld hebt geschreven, en er dan achter komen dat alle andere deelnemers exact hetzelfde hebben geschreven.” (p.187)”

“ ‘Op elke actie volgt een gelijke of tegengestelde reactie,’ dat was het, het was niet Giulia Batta, het waren niet haar klasgenoten, en hij en mama waren het ook niet, de wereld heeft haar pijn gedaan en zij heeft gereageerd door de wereld pijn te doen, en op dat moment was Giulia Batta voor haar de wereld : dat was het, heel simpel allemaal.” (p.205)

“Dus gaat Gioia zitten en bedenkt dat ze straks een kamer zal binnenstappen waar over haar lot zal worden beslist en dat ze dat, zoals altijd, in haar eentje moet doen.” (p.213)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op ‘Welke boeken moet ik lezen’ en dan op de groep en het boek in kwestie.